

עין משפט
גר מצוה

בח א מיי פין מהל קרבן פסח ה' ה:

מוסף רש"י

מצורע שחל שמיני שלו בערב הפסח. שטנל והעריב שמשו בשביעי, נכנס בשמיני למחנה לוי (שער נקטר שלל נתקדש בקדושת עזרה, דכמיני בקרל (ויקרא יד) והעמיד הכהן המטטר את האלף המטטר ווארט לפני ה' ונו, ובעזרה עמנה לא היה נכנס אלל מכנים יום לזהונוט לפי שאין מחוסר כפורים נכנס לה. כדאמרינן במסות (ח) טמא יום לרבות טבול יום, עוד טומאחו זו לרבות מחוסר כפורים, שאס נכנסו למקדש חייבין כרת (פסחים צב.). וראה קרי' בו ביום, ונדהה ממחנה לוי, כדאמרינן גאלו דברים (טו) דבעל קרי משתלה חוץ לשמי מחנות וטובל לקרייו, דלנרעמו טבל מחמתול (שם), טמא יום שאין טבול יום אחר נכנס. שטבול יום אמר דקרי חנו נכנס, דמכני (דברים כג) כי יהיה בן אדם וגו' וכנס השמש יבא אל חוץ המחנה (פסחים שם) אז: דקסבר טבול יום דוב כז דמי ור"ה לטבול יום דקרי (ובחיים לב.), זה נכנס. להר הצית להכניס ידיו לזהונוט כדי שאלל פסחו לערב (פסחים שם) ומכנים ידיו לעזרה ליתן מוס האשם ומלול השם על צומונוט כדי שיעהר לאכול פסחו לערב, וואל ישלחנו לעזרה היום לשמוט ולתוקר עליו אלל הוא לא יכנס לעזרה, טבול יום שנכנס לעזרה נכרת (ובחיים שם), מוטב שיבא עשה. דפסח, שיש בו כרת וידחה עשה. טבול יום כהר הצית, שאין בו כרת. אלל עזורה, ואי משום דמכנים ידיו לעזרה, הא אמרינן בשמיטת קדשים כפי"ג (צב.) איכא למיד' ציהה במקל' לא שמה ציהה ואיכא למיד' הוואל וואחנה לו אותה ציהה מקל'ה לנרעמו, אפי"ם שענוט כרת משום מחוסר כפורים והחיו הכמוצ דכמיני לפני ה', והמרה לו חף לקרייו (פסחים שם), דבר תורה אפילו עשה לית ביה. עשה שאין זו כרת דקאמר מנא דכנייתא לאו דוקא, דאפילו עשה אין זו צטובל יום במחנה לוי, אלל דרבנן הוא וקרא דכנא השמש במחנה שכינה קאמר (שם) אז: דקסבר טבול יום דוב לאו כז דמי (ובחיים שם), חצר החדשה, הר הצית שחדשו בה גהלותיה (שם) וקרי לה חדשה מפני חידוש שחדשו והוסיפו פני קדושתו זו ציום ואמרו טבול יום לא יכנס לה, והכי גמיר ר' יוחנן מרביה דדבר זה חידוש וגבי פסח לא העמידו דבריהם לאיסור דבעל קרי מללוא אלל החוריהו ליכנס ולטער אלל

ז:

חמש עשרה נשים

פרק ראשון יבמות

ת"ל כי בחטאת האשם הוא. והשתא לא נריך קרא דושטת את הכנש דכולה מילתא מינייה גמר מהיקשא וברינש איזהו מקומן (זבחים דף מט.) מוקי ליה לעכב:

למאי דנפק נפק, דהיינו מתן צהונות ושמיטת לפון שכתוב צהדיא ולמאי דלא נפק כגון מתן דמים ואימורים לא נפק ולא יהיה זו מתן דמים ואימורים עד שיכתב צהדיא: **וְרָאָה קָרִי בּו בַּיּוֹם וּבַבֹּצֵל**. פירש בקונטרס דלהכי נקט קרי ולא טמא שרץ ונציילה דטמא שרץ ואפי' טמא מת נכנסים במחנה לויא כדאמר צפר' אלו דברים (פסחים דף סו.) דאפי' מת עצמנו נכנס שנאמר ויקח משה את עצמות יוסף עמו עמו במחמתו ואין נראה לר"י דהא דאמר וידחה עשה שאין זו כרת היינו עשה דרבנן (כדמפרש ר' יוחנן וטמא מת אין נכנס צחיל נמי מדרבנן) כדתנן במסכת כלים (פ"א מ"ח) החיל מקודש הימנו שאין עובדי כוכבים וטומאי מתים נכנסים לשם עזרת נשים מקודשת הימנו שאין טבול יום נכנס לשם וצכל טבול יום איירי בין דבעל קרי בין דטמא מת שרץ ונציילה דקא איירי צבו ההם לעיל ורצ"י דנקט צעל קרי לרבותא דלע"ג דאשתתלה חוץ לצ' מחנות החירו לו חכמים ליכנס דבמקום כרת לא העמידו דבריהם ורצ"ת צפר' היה נוטל (פסות דף כ: ושם) דקתני גבי

קוטה וחס אומרים הוציאוה הוציאוה שלל תטמא העזרה ופריך מהא דאפילו מת עצמו שרי ומאי קושיא והא מדרבנן אסור ותירך ר"ת שלא גזרו אלל שלא יכנס אבל אם הוא כבר שם לא גזרו עליו שיאל כיון דמדאורייתא שרי ליכנס שם ודקדק מהא דאמרינן בפרק הנשרפים (פסחדין דף פא:) כהן ששימש צטומאה אחיו הכהנים מוציאין אותו חוץ לעזרה ומפגעין מוחו בגזירין משמע דאין מוציאין אלל מחוץ לעזרה שהוא מחנה שכינה וממיתין אותו בעזרת נשים כיון שכבר היה שם ור"י מפרש דצקוטה דיין מדקתני הוציאוה הוציאוה תרי וימני דאי לאו דהוי אסור דאורייתא לא היו ממהרין כל כך ואין להאריך כאן: **וְהָ נִבְנָם**. שהיה לריך לצא להר הצית לעמוד צשער נקטור ולהכניס ידיו לעזרה וליתן לו מן הדם צצהונות ושערי נקטור לא נתקדשו כדאמרינן צכידל לולין (פסחים דף פה: ושם) שכל השערים נתקדשו חוץ משערי נקטור ששם מזורע עומד ומכנים ידיו לצהונות ורצ"ת למא נמנעו צשציל כך מלקדשם לפני ה' דלא הוי צבאיר העזרה ואין נראה דאי הוה קדוש כקדושת העזרה הוי שפיר לפני ה' ואומר רצינו מס דעשוי צשציל מקנת מזורעים שיעמדו שם שיגין עליהם השער צחמה מפני החמה וצגשמים מפני הגשמים: **מִזֶּמֶר יָבֹא עֲשֵׂה שִׁישׁ בּו בִּרְת בּו'**. לאו מילתא דפסיקא היא דיש מקומות שהעמידו דבריהם במקום כרת כדאמרינן צפסחים בפרק האשה (דף צג.) אלל כאן לא היה נראה לחכמים להחמיר: **רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר דָּבָר תּוֹרָה אֶפִּילוֹ עֲשֵׂה אֵין בּו'**. רבי יוחנן לא אמא לפלוגי אצרייתא דלאו מנא הוא כדמוכח בפרק קמא דכתובות (דף ט.) דמשני ארצ מנא הוא ופליג ולא צעי לשנויי הכי לר' יוחנן אפי"ג דיש לדחות דר' יוחנן ויחס וי' כמתני' דכלים (פ"א מ"ח) דתנן עזרת נשים מקודשת הימנו שאין טבול יום נכנס לשם אלל צהר הצית וחיל שרי והיינו מדרבנן דאי מדאורייתא אסור ליכנס במחנה לויא אם כן צהר הצית נמי ליתסר דמפתח הר הצית עד שער נקטור מחנה לויא כדתינא צתוספתא וצכפרי מכל מקום אין נראה דפליגי צרייתא דהכא אמתני' דכלים אלל רבי יוחנן לפרושי צרייתא אמא דעשה דקתני לאו דוקא ולאו משום דצבר רבי יוחנן טבול יום דוב לאו כז דמי דהא צבא אית ליה דרבי יוחנן צסוף האשה (פסחים צג.) ורצא אית ליה צפ"צ דכריתות (דף י.) דמחוסר כפורים דוב כז דמי אלל דוקא לענין פסח הבא צטומאה דלא יאכלו ממנו וצין חצות וגדות וילדות קאמר דכז דמי להכי מייתי לה ככריתות אבל לענין ציהת מקדש לאו כז דמי וניחא השתא צריש פ"צ דזבחים (דף צ:) מסיק לכ"ע דמחוסר כפורים דוב כז דמי וצפרק ג' מיינים (מזר דף מה.) מסיק דאפילו טבול יום דוב לאו כז דמי אלל היהא דזבחים לענין פסח הבא צטומאה והיהא דנזיר לענין ציהת מקדש והא דמשמע צהיהא סוגיא דג' מיינים דאפילו נאמר טבול יום דוב לאו כז דמי אסור ליכנס למחנה לויא ומקרא דריש התם אר"י דהתם צוב צעל ג' ראיות דאיכא תרתי שהוא טבול יום ומחוסר כפורים ואע"ג דצשמעתין נמי צראה קרי זו ציום דהוי טבול יום ומחוסר כפורים שרי מדאורייתא היינו משום דאיינו על טומאה אחת אלל על טבול יום משום קריו ומחוסר כפורים משום לרעמו: ווע"ע תוספות זבחים לב: ד"ה ור"י: **שְׁחָדְשׁוּ בַּה דְּבָרִים וְאָמְרוּ טָבּוּל יוֹם אֵל יִבְנֵם בְּמַחֲנֶה לְוִיָּה**. ורצ"ת מנא ליה שחדשו מטבול יום דלמנא חדשו מטמא מת עצמו ויש לומר דמשמע ליה שלא חדשו אלל על החצר וחצר היינו עזרת נשים כדמוכח ציחזקאל (מד) ואילו טמא מת אסור אפי' צחיל: **וְאָמַר עוֹיָא מַה טַּעַם בּו'**. פירוש כיון דציהא צמקל'ת שמה ציהה מה טעם החירו חכמים להכניס ידיו לצהונות ואם תאמר וכיון דשמה ציהה ואפילו הכי שרי מקל'תו משום דאי אפטר צענין אחר א"כ כולו נמי לישתרי וי"ל דלא ניחא שידחה ציהת כולו דכתבי צהדיא ואל המקדש לא תבא אלל ציהה צמקל'ת לא תביצ צהדיא אלל מהיקשא גמר לה עולא התם מה נגיעה צמקל'ת שמה נגיעה אף ציהה צמקל'ת כו' ועוד יש לומר כיון דאפשר על ידי ציהה צמקל'ת אם יכנס כולו חייב מידי דהוה אהיה לו דרך קצרה וצא לו צארכוה:

כרי איסורי. אשת אח ואחות אשה: **הוֹאִיל וְאִישְׁתֵּרִי**. איסור אשת אח שהיה עליה צשמת אחיו צלא צנים אישתרי נמי איסור אחות אשה: **שְׁמִיני שְׁלו**. שהוא יום הצלת קרצנוטיו ונריך לצא צהר הצית ולעמוד צשער נקטור ולהכניס ידיו לעזרה ליתן מן הדם לצהונות וי' וראה קרי להכי נקט קרי ולא טומאת שרץ

וגצלה דטמא שרץ ואפי' טמא מת נכנסין להר הצית כדמפרש צאלו דברים (פסחים דף סו.) שנאמר וי' ויקח משה את עצמות יוסף עמו ושערי נקטור לא נתקדשו צקדושת עזרה כדאמרינן צכידל לולין (שם דף פה:) והרי הן כהר הצית ויכול טמא מת ליכנס לשם אלל צעל קרי משתלה חוץ לשני מחנות כז כדמפרש צאלו דברים (שם סו:) צז וכל צצי' לרבות צעל קרי: **וּעֲבַל לַקְרִיּוֹ: אַע"פ**. דטבול יום אחר דקרי אינו נכנס להר הצית דכל טבול יום הכי הוא צטומאה עדיין לתרומה ולקדשים ולמקדש: **וְהָ יָבֹא לֵהָר הַצִּית וַיְכַנֵּס יָדָיו לַצִּהוֹנוֹת וַיִּטֵּר** לאכול פסחו לערב: **שִׁיבָה עֲשֵׂה דַפְסָה שִׁישׁ זו כרת**. דאם לא יכניס ידיו לצהונות לא יטער לאכול פסחו לערב: **וַיִּדְחָה עֵשֶׂה**. דוישלחו מן המחנהי' שאין זו כרת שאין ענוש כרת אלל על ציהת עזרה וזה לא יכנס לעזרה אלל לשערי ניקטור שלא נתקדשו ויכניס ידיו לצהונות ויטער מלרעמו וישלח פסחו לעזרה לשמוט ולערצ יערצ שמו ויטער מקרייו: **וַיַּעֲמִיד יְהוֹשֻׁפָּט**. אותו היום נטהרו ישראל מטומאה

צצדיהם צצברי הימים: **למחנה לוי**. להר הצית: **ואמר עולא**. במסכת זבחים (דף לב:) דאמר עולא ציהה צמקל'ת שמה ציהה ואומצינהי מהא דקתני זה נכנס ומכנים ידו לצהונות ואי אמרת ציהה צמקל'ת שמה ציהה נהי נמי דנכנס להר הצית משום דעשה שאין זו כרת הוא לצהונות הכי מצי מעייל ידיה אידי ואידי עשה שיש זו כרת הוא דקיימא לן צמנחות צהקומץ רצה (דף כו:) מחוסר כפורים שנכנס למקדש ענוש כרת ואין נריך לומר טבול יום ושאר כל הטמאים ושי עולא שאני מזורע הוואל והותרה לו ציהה צמקל'ת ללרעמו שרי עדיין מחוסר כפורים הוא וצכרת והותרה לו מן התורה ציהה זו צמקל'ת הותר נמי לקרייו. אלמא הוואל ואישתראי חד איסורא אישתראי נמי אידך דהוה גציה: **מִינֵה**

יעמוד בעזרת נשים ויכניס ידיו לשער נקטור ופירש ריב"ן דאין זה שפיר לפני ה' ואומר רצינו מס דעשוי צשציל מקנת מזורעים שיעמדו שם שיגין עליהם השער צחמה מפני החמה וצגשמים מפני הגשמים: **מִזֶּמֶר יָבֹא עֲשֵׂה שִׁישׁ בּו בִּרְת בּו'**. לאו מילתא דפסיקא היא דיש מקומות שהעמידו דבריהם במקום כרת כדאמרינן צפסחים בפרק האשה (דף צג.) אלל כאן לא היה נראה לחכמים להחמיר: **רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר דָּבָר תּוֹרָה אֶפִּילוֹ עֲשֵׂה אֵין בּו'**. רבי יוחנן לא אמא לפלוגי אצרייתא דלאו מנא הוא כדמוכח בפרק קמא דכתובות (דף ט.) דמשני ארצ מנא הוא ופליג ולא צעי לשנויי הכי לר' יוחנן אפי"ג דיש לדחות דר' יוחנן ויחס וי' כמתני' דכלים (פ"א מ"ח) דתנן עזרת נשים מקודשת הימנו שאין טבול יום נכנס לשם אלל צהר הצית וחיל שרי והיינו מדרבנן דאי מדאורייתא אסור ליכנס במחנה לויא אם כן צהר הצית נמי ליתסר דמפתח הר הצית עד שער נקטור מחנה לויא כדתינא צתוספתא וצכפרי מכל מקום אין נראה דפליגי צרייתא דהכא אמתני' דכלים אלל רבי יוחנן לפרושי צרייתא אמא דעשה דקתני לאו דוקא ולאו משום דצבר רבי יוחנן טבול יום דוב לאו כז דמי דהא צבא אית ליה דרבי יוחנן צסוף האשה (פסחים צג.) ורצא אית ליה צפ"צ דכריתות (דף י.) דמחוסר כפורים דוב כז דמי אלל דוקא לענין פסח הבא צטומאה דלא יאכלו ממנו וצין חצות וגדות וילדות קאמר דכז דמי להכי מייתי לה ככריתות אבל לענין ציהת מקדש לאו כז דמי וניחא השתא צריש פ"צ דזבחים (דף צ:) מסיק לכ"ע דמחוסר כפורים דוב כז דמי וצפרק ג' מיינים (מזר דף מה.) מסיק דאפילו טבול יום דוב לאו כז דמי אלל היהא דזבחים לענין פסח הבא צטומאה והיהא דנזיר לענין ציהת מקדש והא דמשמע צהיהא סוגיא דג' מיינים דאפילו נאמר טבול יום דוב לאו כז דמי אסור ליכנס למחנה לויא ומקרא דריש התם אר"י דהתם צוב צעל ג' ראיות דאיכא תרתי שהוא טבול יום ומחוסר כפורים ואע"ג דצשמעתין נמי צראה קרי זו ציום דהוי טבול יום ומחוסר כפורים שרי מדאורייתא היינו משום דאיינו על טומאה אחת אלל על טבול יום משום קריו ומחוסר כפורים משום לרעמו: ווע"ע תוספות זבחים לב: ד"ה ור"י: **שְׁחָדְשׁוּ בַּה דְּבָרִים וְאָמְרוּ טָבּוּל יוֹם אֵל יִבְנֵם בְּמַחֲנֶה לְוִיָּה**. ורצ"ת מנא ליה שחדשו מטבול יום דלמנא חדשו מטמא מת עצמו ויש לומר דמשמע ליה שלא חדשו אלל על החצר וחצר היינו עזרת נשים כדמוכח ציחזקאל (מד) ואילו טמא מת אסור אפי' צחיל: **וְאָמַר עוֹיָא מַה טַּעַם בּו'**. פירוש כיון דציהא צמקל'ת שמה ציהה מה טעם החירו חכמים להכניס ידיו לצהונות ואם תאמר וכיון דשמה ציהה ואפילו הכי שרי מקל'תו משום דאי אפטר צענין אחר א"כ כולו נמי לישתרי וי"ל דלא ניחא שידחה ציהת כולו דכתבי צהדיא ואל המקדש לא תבא אלל ציהה צמקל'ת לא תביצ צהדיא אלל מהיקשא גמר לה עולא התם מה נגיעה צמקל'ת שמה נגיעה אף ציהה צמקל'ת כו' ועוד יש לומר כיון דאפשר על ידי ציהה צמקל'ת אם יכנס כולו חייב מידי דהוה אהיה לו דרך קצרה וצא לו צארכוה:

מי

מסורת הש"ס

(א) פסחים צב. זבחים לב.; (ג) פסחים צב: הריות ה: (ז) זבחים לב: ע"ש, א) (ז"ל רבי כ"א צבחים,) (ד) [שמות יג, א] (ס) [נמלכר ה,א]

ⓘ

תורה אור השלם

1. וְשָׁחַט אֶת הַכֶּבֶשׂ בַּמִּקְוֶה אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת הַחֻטָּאת וְאֶת הָעֶלֶף בַּמִּקְוֶה הַקָּדֵשׁ כִּי בַחֻטָּאת הָאִשָּׁם הוּא לַבְּהֵן קֹדֶשׁ קִדְּשִׁים הוּא: וּיקרא יד יג
2. וַיַּעֲמִיד יְהוֹשֻׁפָּט בַּקֹּהֶל יְהוּדָה וַיְרוּשְׁלָם בְּבֵית יְיָ לִפְנֵי הַחֹצֵר הַחֻדָּשָׁה: דרבי חיימים ב כ ה

ⓘ

גליון הש"ס

גב' יחתי כבה צצינו. עי' יומא דף מ ע"ז מ"ה מה במקום: שם כבה צצינו באשתתא. תמוס' לעיל ג ע"צ ד"ה לא מעשה שיש צה כרת היה להם הגי' פה מימי' אחות אשה מלשת אלו: תוס' ד"ה רבי יוחנן אפר וכו' דרבי יוחנן בבריתא דבליב. וכן רליה ממתי' פ"א מ"א דתמיד צא ויש לו אלל אחיו הההנים:

ⓘ

הגהות הב"ח

(א) גב' אלל כס"א ממי אחות אשה צמה מלינו מלשת אלו: (ב) שיש"י ד"ה ממי' שבו וכו' דהם לצהונות. נ"צ ס"א שעומד שם המצורע ובכניני ידיו לצהונות שאפי"ר שמשתלה חוץ לגי מחנות צשמיני שלו הותר לבא בשתי מחנות אבל בעזרה אינו נכנס כדאיתא במס' מכות דף ח טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאות בו לרבות מחוסר כפורים ובטמא מקדש כתיב צפר' פרה אדומה וחוץ לעזרה אי אפשר שלא יפסל ציוצא והכנסת ידיו ביאה מקל'ת היא במצורע ולא שמה ביאה הלכך מזה עליו והוא עומד בשער נקטור: (א) תוס' ד"ה ר"י דר"י סבר כמתני':

ⓘ

תוספות ישנים

הוואל והותר ללרעמו הותר לקרייו. ורצ"ת א"כ מאי קאמר לעיל מוטב יבא עשה שיש זו כרת וידחה כו' לימא טעמא דהוואל והותר. וי"ל דלעיל לא יוכל לומר כן דמאי לימא הוואל והותר וכו'. משמע שהוא היה נאסר מקודש לכן ולעולם יכול המזורע ליכנס צשערי נקטור שהוא מחנה לויא אלל כהא [שעין] הוואל והותר דהא עד עתה נאסר להכניס ידו לצהונות: